

Bestuursverslag 2022

In 2022 veranderde het bestuurs- en governance model van Vereniging Milieudefensie. Het algemeen en dagelijks bestuur, dat volledig bestond uit vrijwilligers, is opgevolgd door een voltijds directie-bestuur. Het voormalige bestuur is benoemd als raad van toezicht.

1. Missie en doel

In artikel 3 van de in juli 2022 vastgestelde, gewijzigde [statuten](#) staat het doel van Vereniging Milieudefensie als volgt omschreven:

1. De Vereniging stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan het oplossen en voorkomen van milieuproblemen en het behoud van cultureel erfgoed, alsmede te streven naar een duurzame samenleving dit alles op mondiaal, landelijk, regionaal en lokaal niveau, in de meest ruime zin en een en ander in het belang van de Leden van de Vereniging en in het belang van de kwaliteit van het milieu, de natuur en het landschap in de meest ruime zin voor huidige en toekomstige generaties.
2. De Vereniging tracht haar doel te bereiken door: het kritisch volgen van al die ontwikkelingen in de samenleving die effect hebben op het gebied van milieu, natuur, landschap en duurzaamheid, het beïnvloeden van de besluitvorming daarover door middel van het gebruikmaken van alle daartoe geëigende en geoorloofde middelen, het verrichten dan wel doen verrichten van onderzoek, het verspreiden en verstrekken van informatie in de meest ruime zin, het verkrijgen van gerechtelijke uitspraken en het uitvoeren van alle handelingen en acties die de Vereniging nodig acht om haar doel te bereiken.
3. De Vereniging heeft niet ten doel het maken van winst.

Op 11 juni 2016 is het [Algemeen Beleidsplan 2016-2025](#) vastgesteld. Daarin staan de missie, visie en strategie tot 2026 beschreven.

In 2022:

In 2021 is het Campagnejaarplan 2022 vastgesteld. Daarin staan de doelen en belangrijkste resultaten (Objectives en Key Results) voor 2022 beschreven.

De realisatie van onze doelen en belangrijkste resultaten in 2022 (Objectives en Key Results) staan beschreven in *Onze doelen en belangrijkste resultaten in 2022*. Deze is als bijlage toegevoegd aan dit bestuursverslag.

Daarnaast hebben we in 2022 het 50-jarig bestaan van Vereniging Milieudefensie gevierd. Dat gebeurde onder andere met een feestelijke Algemene Ledenvergadering en een jubileum t-shirt. De leden en donateurs van Milieudefensie kozen het winnende ontwerp voor het t-shirt, gemaakt door Sioejeng Tsao, uit een serie van 3 ontwerpen.

2. Governance

Milieudefensie is een vereniging met leden. Het hoogste orgaan van de vereniging is de Algemene Ledenvergadering die twee keer per jaar bij elkaar komt. Voor de uitvoering van verenigingsstaken zorgt het landelijk bureau in Amsterdam. Het landelijk bureau staat onder

leiding van het directie-bestuur, bestaande uit 2 leden. De vereniging heeft daarnaast een raad van toezicht.

3. Directie-bestuur

Het directie-bestuur van Milieudefensie bestaat uit 2 leden. Per 31 december 2022 bestaat het directie-bestuur uit:

Naam	Functie	Nevenfunctie(s)
Donald Pols	Directeur-bestuurder (in functie sinds 15 december 2015)	Board of non-executive directors Carbon Cleanup
Laan van Staalduinen	Directeur-bestuurder (in functie sinds 1 oktober 2022)	Kerkrentmeester Protestantse Gemeente Durgerdam

		Bestuurslid Vereniging van Kustzeilers.	Nederlandse
--	--	--	-------------

Meer informatie over het salaris van de directie-bestuurders vind je in onze jaarrekening.

Verslag van het directie-bestuur

In 2022 bouwde Milieudefensie voort op de successen van 2021:

- Het blijft onze inzet om Shell te brengen tot een agenda in lijn met de afspraken van Parijs.
- We gebruiken de doorbraak in de Klimaatzaak tegen Shell om met 29 zorgvuldig geselecteerde grote bedrijven het gesprek aan te gaan over hun klimaatplannen. Het is voor het tegengaan van dramatische klimaatverandering noodzakelijk dat deze ondernemingen hun handelen in lijn brengen met de afspraken van Parijs. De verzamelde klimaatplannen werden beoordeeld door een onafhankelijke onderzoeksinstituting. De uitkomsten werden met de bedrijven besproken en publiek gemaakt. Geen enkel bedrijf haalde zelfs maar een voldoende.
- Op basis van de uitkomsten riep Milieudefensie het kabinet op om bedrijven alleen in aanmerking te laten komen voor overheidssteun als zij een klimaatplan hebben waarmee zij voldoen aan de afspraken van Parijs.

Door onze campagnes groeit de aandacht voor klimaatbeleid en klimaatrechtvaardigheid bij media, bedrijfsleven en politiek, en in de maatschappij als geheel. Waarbij het vertrouwen van burgers in grote bedrijven steeds verder afneemt. En de roep om meer daden van grote vervuilers in kracht toeneemt. Ondertussen neemt de zichtbaarheid van Milieudefensie als invloedrijke speler toe. En groeien de beweging voor klimaatrechtvaardigheid en Milieudefensie verder.

Parallel aan het succes in de buitenwereld, vroeg de in 2021 aangekondigde hervorming van het bestuurs- en governance model van de vereniging aandacht. Doel: de in 2021 bevestigde agenda over de lange termijn, zoals vormgegeven in het Algemeen Beleidsplan, te ondersteunen en in te bedden in een bloeiende vereniging en een slagvaardige organisatie. In het voorjaar werden voorstellen gedaan en besproken voor een aangepast bestuurs- en governance model. De basis is een voltijds directie-bestuur met directe verantwoording aan vereniging en Algemene Ledenvergadering (ALV) en een raad van toezicht. In de juni ALV werden deze voorstellen met overgrote meerderheid aangenomen en traden zij in werking.

Deze wijzigingen konden niet ieders goedkeuring wegdragen en felle woorden werden soms gewisseld. Het directie-bestuur haalt hieruit de opdracht werk te maken van de intentie om de ledenparticipatie en ledendemocratie te versterken. Voor een impactvolle en bloeiende vereniging van meer dan 80.000 leden.

Het bestuur bestuurde tot juni 2022 de vereniging en stelde een directeur aan om de agenda van Milieudefensie uit te voeren. In het voorjaar van 2022 besloot het bestuur tot versterking van de directie door de directie uit te breiden met een co-directeur. In de zomer van 2022 werd de zoektocht, na gesprekken met een groot aantal kandidaten, afgesloten met het besluit Laan van Staalduinen als co-directeur te verwelkomen. Per 1 oktober trad zij in dienst. Tijdens de ALV in december werd haar voorlopige benoeming als directeur-bestuurder door de ALV bekrachtigd, na voordracht door de raad van toezicht. Met de komst van Laan en de introductie van het

nieuwe bestuursmodel zijn werkorganisatie en vereniging klaar voor de volgende stappen in impact en groei.

In 2022 is het (toenmalige) algemeen bestuur 4 keer bij elkaar geweest. Daarvan waren 3 bijeenkomsten (deels) in persoon en hoefde slechts 1 bijeenkomst digitaal of telefonisch plaats te vinden. Tussentijds vond afstemming per e-mail plaats. Het dagelijks bestuur vergaderde met een hogere frequentie. Het bestuur besprak onder meer:

- Het voorbereiden van de Algemene Ledenvergaderingen;
- Het vaststellen van de jaarrekening, het verslag van de accountant, het directieverslag, en de jaarplannen;
- Het uitwerken van modernisering van het huishoudelijk reglement en de statuten ter besluitvorming in juni 2022.

Wij zijn blij dat er in 2022 meer ruimte was voor persoonlijke ontmoeting en dat de betrokkenheid van leden en beweging bij campagnes en bij verenigingsactiviteiten groeit. Het lukte de vereniging dit jaar om 2 hybride (fysieke én online) ledencongressen en Algemene Ledenvergaderingen te organiseren. Met grote aantallen deelnemers, brede deelname aan stemmingen en interessante agenda's.

4. Raad van toezicht

De vereniging heeft een raad van toezicht. Die heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het directie-bestuur en op de algemene gang van zaken in de vereniging en de werkorganisatie. De raad bestaat uit ten minste 5 en ten hoogste 11 leden. De leden worden benoemd voor een periode van ten minste 4 jaar en kunnen 1 keer worden herbenoemd. Bij de samenstelling van de raad wordt gewerkt met een rooster van aftreden en actuele profielschetsen.

Omwille van de continuïteit zijn de leden van het voormalige bestuur in juli 2022 benoemd als raad van toezicht. Bij de benoemingstermijn is uitgegaan van de oorspronkelijk datum van aantreden.

Per 31 december 2022 bestaat de raad van toezicht uit de volgende 7 personen:

Naam	Functie	Benoemingstermijn	Hoofd- en nevenfuncties
<i>Marty Smits</i>	<i>voorzitter</i>	<i>Aangetreden: 2020 Einde termijn: 2023 Aftreden: 2023 (juni)</i>	<i>- Directeur SoSimple Solar BV - Directeur Camden Street BV - Directeur SBS Beheer BV / Refurb Battery Nevenfuncties: - lid Raad van Advies Medinformer.co.za - lid Bestuur Stichting Akkoord Slotervaartziekenhuis</i>
<i>Theo van Stuijvenberg</i>	<i>penningmeester (sinds 2019)</i>	<i>Aangetreden: 2016 Einde termijn: 2019</i>	<i>- partner Anders Invest</i>

Naam	Functie	Benoemingstermijn	Hoofd- en nevenfuncties
		Aftreden: 2023 (december)	Nevenfuncties: - voorzitter Advisory Board VSB Investments - bestuurslid DOB Equity - consultant SVP- financial management for developing countries - voorzitter van het college van kerkrentmeester bij de Protestantse Gemeente Utrecht.
Sara Schneemann		Aangetreden: 2020 Einde termijn: 2023 Aftreden: 2023 (december)	- Masterstudent Infectious Diseases and One Health
Tamira Combrink	(voorgedragen door OR)	Aangetreden: 2017 Einde termijn: 2020 Aftreden: 2023 (juni)	- Docent aan Universiteit Leiden en Vrije Universiteit Amsterdam - Fractiemedewerker voor de Statenfractie van GroenLinks Noord-Holland Nevenfuncties: - Research-fellow bij het IISG - Bestuurslid Emil Blaauw Proceskostenfonds voor huurders
Eugene Verwiel		Aangetreden: 2018 Einde termijn: 2021 Aftreden: 2024 (juni)	- lid kerngroep afdeling Zoetermeer van Fietsersbond en Milieudefensie - lid diverse klankbordgroepen - lid netwerk Woonerfgoed - lid netwerk Mens en Straat - bestuurslid Bezoekerscentrum het Westpunt
Kim Nackenhorst		Aangetreden: 2019 Einde termijn: 2022 Aftreden: 2026 (december)	- Eigenaar Resilience Advice (ResAd) - Inhoudelijk producent Springtij Forum
Deny de Jong		Aangetreden: 2016 Einde termijn: 2019 Aftreden: 2026 (december)	- directeur/eigenaar Offspring Community building en fondsenwerving en docent 3F Academy - partner in Organisatie van

Naam	Functie	Benoemingstermijn	Hoofd- en nevenfuncties
			<p><i>Morgen, organisatie-ontwikkeling Goede Doelen</i></p> <p><i>- partner en mede-eigenaar sociale onderneming Symphonic eMotions</i></p> <p><i>Nevenfuncties:</i></p> <p><i>- voorzitter programmaraad NLFL/Goede Doelen Nederland</i></p> <p><i>- penningmeester Stichting Sociaal Tuinieren</i></p>

Verslag raad van toezicht

In de periode juni tot december 2022 kwam de raad van toezicht 3 keer bij elkaar. Tijdens deze vergaderingen werden de inhoud en het proces van totstandkoming van het jaarplan 2023 en de begroting 2023 besproken. De raad van toezicht gaf inhoudelijke adviezen en concludeerde dat de voorbereiding en planvorming zorgvuldig is verlopen. Tijdens de vergaderingen werden daarnaast de implementatie van het veranderde bestuursmodel en het vormgeven van de eigen werkzaamheden en agenda besproken. De versterking van het directie-bestuur met de komst van Laan van Staalduinen als co-directeur en directeur-bestuurder naast Donald Pols, was een belangrijke mijlpaal.

Zoals toegezegd aan de Algemene Ledenvergadering (ALV) bij de presentatie van de voorgenomen statuten en reglementswijzigingen, werd een transitieoverleg van het nieuwe bestuur en de voorzitter en penningmeester van de raad van toezicht in het leven geroepen. Dit om te zorgen voor een begeleide overgang naar het nieuwe bestuursmodel. In 2023 zal dit overleg nog enige tijd in stand blijven.

De raad van toezicht richtte haar aandacht in de tweede helft van 2022 met name op:

- het doorvoeren van nieuwe werkwijzen in lijn met de nieuwe statuten en reglementen;
- het succesvol verwelkomen van de nieuwe co-directeur-bestuurder;
- het in jaarplan en budget zichtbaar maken van de aan de ALV toegezegde nadruk op versterking van ledenparticipatie en ledendemocratie in de werkagenda van directie-bestuur en werkorganisatie.

De raad van toezicht ziet met tevredenheid dat de maatschappelijke impact van Vereniging Milieudefensie ook in 2022 verder is gegroeid, zowel in omvang van de beweging en ledenaantal als in slagkracht. De vereniging eindigt 2021 in gezonde staat, zoals ook uit de jaarrekening blijkt. Vol vertrouwen kijkt de raad van toezicht vooruit naar 2023 en de uitvoering van de ambitieuze agenda voor dit belangrijke jaar.

5. Klachtenbehandeling

Integriteitsbeleid

Milieudefensie heeft een gedragscode. Daarin zijn onze spelregels en uitgangspunten op het

gebied van integriteit opgeschreven. Daarnaast is er een regeling om (vermoedens van) misstanden te melden. [Bekijk het verslag Integriteit 2022](#).

Verder heeft Milieudefensie een interne en een externe vertrouwenspersoon. Zij hebben in 2022 in totaal 7 meldingen van uiteenlopende aard ontvangen (van 6 personen).

Klachten van leden en donateurs

Over alle zaken die betrekking hebben op Milieudefensie en/of de medewerkers en vrijwilligers kan een klacht ingediend worden. Onze servicelijn behandelt deze klachten aan de hand van een klachtenprocedure. Lees het verslag over de klachtenafhandeling in 2022.

6. Intern en extern toezicht

Het interne toezicht loopt via bestuursbesluiten die worden besproken met het managementteam, een toetsing op financiële aspecten door de financiële auditcommissie van de raad van toezicht, goedkeuring van specifieke besluiten door de raad van toezicht en bespreking van hoofdlijnen in de Algemene Ledenvergadering. Eén en ander geeft een goede vorm aan de *checks* en *balances* binnen de organisatie.

De Ondernemingsraad van Milieudefensie heeft een eigen functie in het interne toezicht via de in de Wet op de Ondernemingsraden neergelegde bepalingen.

7. Codes en richtlijnen

Milieudefensie hanteert de volgende codes en richtlijnen:

- SBF-code voor Goed Bestuur
- Richtlijn 650 en aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 'kostentoerekening beheer en administratie'
- Erkenningsregeling goede doelen
- Regeling beloning directeuren van goede doelen
- Handreiking Verantwoord Financieel Beheer goede doelen

8. Algemene gegevens

Statutaire naam: Vereniging Milieudefensie

Adres: Nieuwe Looiersstraat 31, 1017 VA Amsterdam

Kamer van Koophandel: nummer 40530467

Datum oprichting: 9 november 1972

Laatste statutenwijziging: juli 2022

URL/internet adres: www.milieudefensie.nl

Informatie: service@milieudefensie.nl

Telefoon: 020 6262 620 (Servicelijn); 020 5507 300 (receptie)

9. Jaarrekening

De volledige jaarrekening 2022 vind je als apart document [bij het jaarverslag](#) .

10. Risico's en onzekerheden

Een continuïteitsreserve is gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de vereniging ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Na jarenlang een interne norm aangehouden te hebben dat het weerstandsvermogen minimaal 50% van de structurele lasten moest zijn, is in overleg met de accountant in 2021 besloten om dit weerstandsvermogen te beoordelen op basis van risico's. In 2020 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden waarbij een 10-tal risico's zijn geselecteerd op basis van impact en kans van optreden. De vermenigvuldiging van deze kans en de impact geeft een kwantitatieve indicatie van dit risico. Op basis van deze analyse staat het totaalbedrag van deze vermenigvuldiging op minimaal € 2.000.000. We sluiten 2022 af met een continuïteitsreserve van € 2.933.820. Daarmee voldoen we aan deze norm. Komend jaar zullen wij opnieuw een risico-inventarisatie gaan uitvoeren.

11. Financieel beleid en effectieve inzet van middelen

Het strategisch financieel beleid is gericht op het realiseren van de doelstellingen van het beleid van Milieudefensie, de levensvatbaarheid en de continuïteit van de organisatie en rust derhalve op drie pijlers:

- het borgen van de continuïteit op korte en lange termijn,
- het managen van risico's,
- het goed beheren van de financiële middelen op korte en lange termijn.

Voor deze drie pijlers geldt steeds: meten, monitoren en controleren.

De kern van het strategisch financieel beleid is om de continuïteit van Milieudefensie te waarborgen via meerjarige begrotingsspelregels leidend tot een gezonde financiële situatie (meerjarig gezonde balans, gezonde baten en lasten en voorspelbare kasstromen). Resultierend in een sluitende begroting, waarbij de baten structureel (minimaal) gelijk zijn aan de lasten en waarbij voldoende speling is opgebouwd om tegenvallers te kunnen opvangen.

Een effectieve inzet van middelen wordt gestuurd door een goede planning- en control cyclus. Deze cyclus start met de opstelling van jaarplannen waarin de strategische doelstellingen uit de meerjarige beleidsvisie worden vertaald naar concrete activiteiten. Per activiteit wordt de inzet van medewerkers begroot met de daarbij behorende financiële middelen. Milieudefensie wil haar middelen besteden aan haar doelstellingen en daarom is het streven het financiële resultaat rond de nul te houden.

12. Belanghebbenden

Wij vinden het belangrijk om leden, donateurs, vrijwilligers, subsidiënten, maatschappelijke bondgenoten, politici en andere belanghebbenden bij ons werk te betrekken. Daarvoor organiseren we onder meer trainingen, expertmeetings, meet-ups en andere bijeenkomsten. Door een zo divers mogelijk publiek bij ons werk te betrekken, benutten we een breder palet van inzichten en ervaringen en vergroten we onze slagkracht en invloed.

Een paar bondgenoten noemen we hier met name:

- Allereerst vakbond FNV, waarmee we sinds 2018 actief samenwerken aan klimaatrechtvaardigheid. Wij vragen 30 grote vervuilers bijvoorbeeld om hun beleid in lijn te brengen met het klimaatakkoord van Parijs. De FNV doet hetzelfde, maar dan van binnenuit, bijvoorbeeld met de werknemers van Tata Steel.

- De Fair, Green and Global Alliance (FGG) is een samenwerkingsverband van Milieudefensie met Both ENDS, SOMO, Transnational Institute, ActionAid, Schone Kleren Campagne, The Samdhana Institute en IT for Change. Binnen het programma werken we samen met Friends of the Earth Europe, Friends of the Earth International en elk jaar met lokale milieuorganisaties uit verschillende landen.
- De Green Livelihoods Alliance (GLA) is een programma voor de bescherming van tropische bossen en de mensen die daar direct van afhankelijk van zijn. Naast Milieudefensie bestaat de alliantie uit SDI (Friends of the Earth Liberia), het Filipijnse NTFP-EP, Gaia Amazonas uit Colombia en de Nederlandse organisaties IUCN NL en Tropenbos International. In totaal werkt de GLA samen met zo'n 70 milieuorganisaties op het zuidelijk halfrond: naast Friends of the Earth International en Friends of the Earth Europe met Friends of the Earth organisaties en bondgenoten in Argentinië, Colombia, Democratische Republiek Congo, de Filipijnen, Gabon, Ghana, Indonesië, Ivoorkust, Kameroen, Liberia, Maleisië, Mozambique, Oeganda, Paraguay, Sierra Leone en Togo.

13. Relevante politieke en maatschappelijke ontwikkelingen

Wélk klimaatbeleid?

Nog niet zo heel lang geleden ging de discussie over de vraag: wel of geen klimaatbeleid. Inmiddels gaat de discussie nadrukkelijk over de vraag wélk klimaatbeleid we willen. De groeiende energiearmoede illustreert die noodzaak; inmiddels gaat het om zeker 600.000 mensen.

Het klimaatbeleid in Nederland is niet rechtvaardig: grote bedrijven en mensen met hoge inkomens krijgen subsidie, terwijl de 'onderste' helft van Nederland wordt geconfronteerd met steeds hogere kosten en energiebelastingen. Daardoor zijn veel mensen een steeds groter deel van hun inkomen kwijt aan gas en elektriciteit. Bovendien hebben juist deze mensen, die vaak in matig tot zeer slecht geïsoleerde huizen wonen, geen geld om hun huis te verduurzamen. Het gevolg is groeiende energiearmoede.

Rechtvaardig klimaatbeleid, waar Milieudefensie voor pleit, laat de vervuiler juist betalen: de zwaarste lasten liggen bij wie het kan betalen en het meest vervuult, grote vervuilende bedrijven en mensen met hoge inkomens. Mensen met de laagste inkomens worden juist ondersteund om mee te doen aan de energietransitie.

Toenemende repressie

De groeiende druk vanuit de samenleving voor adequaat klimaatbeleid wordt beantwoord door meer repressie vanuit de partijen die de gevestigde fossiele belangen in de Tweede Kamer vertegenwoordigen. [Illustratief is de motie van SGP, BBB en JA21](#), om extra eisen te stellen aan belangenorganisaties die rechtszaken beginnen tegen de staat.

Naarmate we dichterbij de omslag naar duurzaam komen, neemt de druk op de overheid en bedrijven toe. En, lijkt het, ook de reactie om die omslag te vertragen en de positie van maatschappelijke organisaties te ondergraven. Premier Rutte opperde naar aanleiding van de blokkadeactie van XR zelfs [om de kosten op de organisatoren te verhalen](#). Amnesty maakt zich zorgen over [de ondergraving van het demonstratierecht](#).

Groeiende tegenstelling politiek en samenleving

Er ontstaat een steeds grotere kloof tussen wat de samenleving wil als het om klimaat gaat, en wat de politiek doet. De politiek vertegenwoordigt vooral de belangen van multinationals en hun

aandeelhouders. [De samenleving eist juist dat ook multinationals zich aan basale beschavingnormen houden](#). Illustratief daarvoor zijn de spanningen rond [de initiatiefwet Internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen](#), en [de weigering fossiele subsidies versneld af te schaffen](#).

Bijlage

Onze doelen en belangrijkste resultaten in 2022

In dit document beschrijven we in het kort ons hoofddoel voor 2022 en in hoeverre we erin geslaagd zijn om dit doel te bereiken.

Doel: alle grote vervuilers komen met een klimaatplan

De gewonnen Klimaatzaak tegen Shell heeft alles veranderd. Ook de grote vervuilende bedrijven moeten nu aan de slag. Daarom gaan we met het Klimaatzaakvonnis naar de grootste vervuilers van Nederland. Samen met heel veel veranderaars eisen we van elke grote vervuiler een klimaatplan.

Een klimaatplan zorgt voor het terugdringen van alle uitstoot van het bedrijf binnen de grens van 1,5 graad, zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs. Het plan moet rechtvaardig zijn voor de inwoners van Nederland én de wereld, en het mag de biodiversiteit niet schaden.

Tegelijkertijd pleiten we voor een klimaatplicht die in de wet is vastgelegd. Deze wet verplicht bedrijven om klimaatschade te voorkomen. Een eerlijke wet zorgt ervoor dat:

- de vervuiler betaalt;
- de klimaatrekening eerlijk wordt verdeeld;
- iedereen mee kan doen en profiteert van de verduurzaming.

Indicatoren

Om te kunnen zien of we op koers liggen richting ons doel, hebben we indicatoren beschreven. Dat zijn meetbare resultaten die nodig zijn om ons doel te kunnen halen. Hieronder staan die indicatoren en in hoeverre ze behaald zijn.

Voor onze activiteiten gericht op grote vervuilers zijn dit onze indicatoren:

1. Veranderaars spreken zich uit voor goede klimaatplannen van bedrijven.
2. De klimaatplannen van bedrijven worden besproken in lokale en landelijke media.
3. Belanghebbenden die ondervertegenwoordigd zijn in de klimaatbeweging roepen grote bedrijven op te komen met een goed klimaatplan (bijv. omwonenden).
4. Vervuilende bedrijven presenteren klimaatplannen die voldoen aan de wereldwijde klimaatafspraken (max. 1,5 graad opwarming).

Voor onze activiteiten gericht op de politiek en een klimaatplicht zijn dit onze indicatoren:

5. Veranderaars spreken zich uit voor een klimaatplicht voor bedrijven.
6. Een klimaatplicht wordt besproken in toonaangevende media.
7. Vervuilende bedrijven spreken zich uit voor een wettelijke klimaatplicht.

Bij het activeren van veranderaars en belanghebbenden letten we specifiek op diversiteit en inclusiviteit, een onderwerp dat we extra aandacht geven in 2022. Dat zie je bijvoorbeeld terug in indicator 3, hierboven (en resultaat 3, hieronder).

Met beide sets indicatoren meten we of onze eisen worden overgenomen in het maatschappelijk debat (in de media, en doordat bedrijven, belanghebbenden en veranderaars zich ervoor uitspreken). Op die manier zetten we grote vervuilers en de overheid onder druk om te zorgen voor goede klimaatplannen en een wettelijke klimaatplicht.

Resultaten

1. **166.000 veranderaars** hebben zich uitgesproken voor een goed klimaatplan van bedrijven. Een heel goed resultaat en maar iets minder dan verwacht (185.000).
2. **263 toonaangevende media** bespraken onze campagne. Dit resultaat is het dubbele van wat we vooraf hadden verwacht (130).
3. **13 groepen belanghebbenden die ondervertegenwoordigd zijn** in de klimaatbeweging doen mee (denk bijvoorbeeld aan werknemers van de vervuilende bedrijven, en mensen die buiten de Randstad wonen). Dat is meer dan verwacht (prognose was 10).
4. **9 vervuilende bedrijven** hebben publiekelijk klimaatplannen gepresenteerd die voldoen aan de wereldwijde klimaatafspraken. 1 Meer dan vooraf voorzien.
5. Van de bij 1 genoemde 166.000 veranderaars, hebben **58.000 veranderaars** zich uitgesproken voor een wettelijke klimaatplicht voor bedrijven.
6. De activiteiten voor een klimaatplicht kregen minder prioriteit dan vooraf was bedacht, daardoor is dit onderdeel komen te vervallen.

Niet alles is helemaal gelukt, maar al met al was 2022 een heel goed jaar.

Het doel voor 2023 is hetzelfde als het doel voor 2022, want we zijn hier nog niet klaar mee.